

Posudek oponenta diplomové práce**Doc. ak. mal. Ivan Špírk, katedra výtvarné výchovy PedF UK v Praze****Autorka práce: Bc. Jana Tomanová****Název práce: Fotografický plakát ve výtvarné výchově****Obor: Učitelství VVP pro ZŠ, SŠ a ZUŠ [Navazující studium VV]****Typ studia: prezenční studium****Odevzdání práce: 2013**

Kolegyně Jana Tomanová napsala diplomovou práci na téma grafického designu, který není na katedře oblastí v závěrečných pracích často frekventovanou, ani autorsky, ani teoreticky. Rovněž školy, resp. učitelé ve školách, nevyužívají výtvarný potenciál grafického designu. Diplomantka však má větší zkušenosti jako grafička, a tak pro ni téma plakátu představuje příležitost uchopit opomíjenou oblast s ambicí a nabídnout odborné učitelské výtvarné veřejnosti nové impulzy. Kvalitně založená struktura práce má dobrý základ již v pečlivě připraveném zadání, od kterého se odklonit neměla kolegyně důvod a také to neudělala. Poměrně rozsáhlá teoretická část systematicky zkoumá jednotlivé podoblasti tématu fotografického plakátu, jak v historickém směru, tak i výběrem autorit, které kvalitně zastupují jednotlivé odlišné obsahové, výtvarné a technologické přístupy.

Teoretická část práce stojí na dobré orientovanosti diplomantky nejen v teoretických souvislostech konečného výstupu – aplikované fotografii ve fotografickém plakátu, ale zároveň ve znalostech z oblasti fotografie samotné. Oporou je diplomantce jak kvalitní soubor prostudované odborné literatury, tak i znalosti nezprostředkované a přímé. Jednotlivé kapitoly obsahují vyvážené postoje k jednotlivým obdobím. Střídají se citace se závěry formulovanými diplomantkou, od devadesátých let s osobitým vhladem, v předcházejících poválečných obdobích není však několikrát zřejmé, že informace z dění v Evropě (ve světě) nejsou totožné vývojem v Československu. Informace se klouzavě a neurčitě pohybují v čase, přestože oba světy paralelně existovaly v jiných politických diskurzech (charakteristickou ukázkou by mohl být „totální režim“ v 3.4.4). Je to zřejmě pro historický odstup témat obecně pochopitelné, ale magisterský gradus nedovoluje velkou toleranci. Píšu, čemu rozumím. Proto spoléhám, že světlo do temných koutů vnesou odpovědi na oponentské otázky při obhajobě. Teoretická část práce je tedy v souvislostech celku přesvědčivá, v některých částech práce v detailech nedotažená.

Autorská část má velmi osobní založení. Skrze interpretovanou vlastní tvář a tělo diplomantka realizuje variance na fotografický plakát. Nejde cestami psychologických analýz, nehledá sama sebe, výchozí materiál fotografií užívá sice soustředěně, ale rozverně ve fotomontážích. Obr. 29 a především 30 (ve 4.0) představuje takovou práci, která vedle výtvarného vtípu, nevтіravě dokumentuje zamyšlení nad vlastní existencí. Osobně lituji, že nebyl, pro očekávané technické potíže při instalaci, realizován projekt s vrstvami. Přes nepochybné hodnoty existujícího realizovaného souboru, očekával bych podle textu odvahu překročit estetizující výklady vlastní podoby v hledání nějakých hlubších poselství prostřednictvím proměn (i nelichotivých, ale pravdivých proměn) vlastní tváře. V těchto zkalených vodách bylo by možné nalézt skutečné významy a možnosti pojmu sebereflexe (4.1 nahoře). Přes tuto nevýhodnou (protože do značné míry idealizující) pozici, shledávám výstupy v plakátech za zdařilé. Za vrchol snažení považuji cyklus „nádechy a výdechy“. Nalezená forma je čistá, míra estetizace nezkracuje výpověď, série má logiku a vtíp. Didaktická část nese nepochybně étos uplatnit a zužitkovat osobní teoretické a výtvarné zkušenosti ve škole. Je naší radostí, že máme tak kvalitní partnery, jako je škola pana kolegy T. Komrsky, ve které generace dětí užívají počítače jako výtvarné nástroje. Jistě jde o výhodné východisko i pro naši diplomantku. Úvodní teze potvrzují dobrou přípravu. Realizace „Secesní sebe-dekorativnosti“ ukazuje na klady koncepce, spočívající v aktuálním užití

studentských výtvarných artefaktů k nové vizualizaci, dramaticky překračující možnosti tradiční Vv. Vysvětlení by však vyžadovala secesní východiska s nereflektovaným Muchou. Jak nově studenti nahlédli Muchovu roli, čím vystoupili ze schémat, která secesi zužují na ornamenty...? Proč ne dekor například geometrický? Při mappingové interpretaci by se dal jistě očekávat spíše větší, totiž formálně přímočařejší dopad. Navíc se nabízí možnost folie přes sebe skládat a promítat, tedy využít společný studentský potenciál. Ostatní lekce mají vazbu k tématu pevnější, ale obrazová dokumentace je nedostatečná (ani CD situaci neřeší), proto počkejme na obhajobu, s možností zorientovat se.

Designerské téma a typografie. Chybí stránkování (?!), čtenář musí hledat (nejen v popsaném případě) obrazovou dokumentaci na koncích kapitol a složitě přiřazovat obrazy k textu...(?!). Navíc, drobné nedostatky v textu odstraní každý korektor, nemluvě o Revizi textu Word. Škoda.

Přes tyto nedostatky, vidím v práci především pozitiva, a proto doporučuji práci k obhajobě.

Okruhy otázek k obhajobě:

- 1) Jaká byla situace v úrovni typografie a designu v šedesátých a sedmdesátých letech v Čechách? Přiřadte prosím své znalosti o Evropské tvorbě v souvislostech.
- 2) Dejte stručný příklad lekce fotografického plakátu pro 2 stupeň ZŠ, ve kterém by byl zřejmý obsahový kontext (autor, autoři a doba, např. N. Brody?) a nalezena maximálně objektivní a zároveň inspirující forma pro realizaci, dokládající předchozí teoretické poznání?

V Praze 30. prosince 2013